Alkaloids in food and feed: an "*emerging risk*" ?

Hans van Egmond & Hester van den Top, 22 April 2010

11/11/2010

De Telegraaf

Paniek in Duitsland om rucola

HANNOVER - Duitse supermarkten halen rucola uit de schappen omdat tussen de bladeren het giftige klein kruiskruid kan zitten. De discounter Plus maakte woensdag bekend uit voorzorg de slasoort voorlopig nergens meer te verkopen. Plus reageerde op een waarschuwing van een Duitse wetenschapper.

Likken van kop hallucinerende pad kan levensgevaarlijk zijn

In Leeuwarden ontatond vrijdag enige opwinding toon bloek dat drie Zuid-Amerikaanse padden uit een diererwinkel gestolen waren. De padden zijn populair bij drugsverslaafde paddenlikkers omdat zo hallocimerende stoffen uitscheiden, maar konnee dodkijk zijn.

Eigenaar Richard Mastenbroek zoekt de daders dan ook bij de naastgelegen dagopvang voor drugsverslaafden. De gestolen dieren hebben op

De gestoren dieren hebben op de kop klieren die een melkachtig slijm kunnen afscheiden, dat het giftige bufotoxine bevat. De stof veroorzaakt bij mensen

be son werderzaakt og mensen hallucinaties die zeven tot acht uur kunnen duren. Bij gebruikers treedt een effect op dat vergelijkbaar is met een hel-trip. De padslijm simpelwig op te likken. Het slijm wordt echter ook wel gedroogd en vervolgens gerookt.

Gemakkelijk verkrijgbaar

De reuzenpad, Bufo marinus, is afkonstig uit de tropische gebieden van Zuld-Amerika en komt ook voor in het zuiden van Texas, Mexicu en Midden-Amerika. De dieren zijn licht- tot doeškerbruin en hebben een wartige huid. De pad werd in veel tropische gebieden ingevoerd om plagen van insecten te bestrijden. De pad kont ook voor op de Nedeslandse Antilien en is daarom in Nederland vrij gemakkelijk verkrijgbaar.

Hoewel directielid Peter Brouwer van daklozendagopvang in Leeuwarden niet uitsluit dat de

De Buto maninus-pa

- Introduction
- EFSA opinions and EU legislation
- PA in food: the Afghanistan drama
- PA in feed: the ragwort issue
- EU FP7 project CONffIDENCE
- Summary and conclusions

Opinions and limits Ergot alkaloids EFSA opinion for feed, 2005 EU limits: 0.05 % for ergot in intervention wheat; 0.1% for feedstuffs containing unground cereals Pyrrolizidine and tropane alkaloids EFSA opinions for feed, 2007 and 2008 EU legislation in feed: ranges from 0.01-0.3 % for botanical impurities (weed seeds and unground and uncrushed fruits containing alkaloids) EU limits: not (yet) developed

- Plant toxins, formed primarily by Solanaceae
- Seeds may contaminate plants, e.g. soybean
- Humans: accidental exposure rare
- Animals: pigs very sensitive (*Datura* poisoning)
- Methods of analysis: HPLC, GC, RIA, CE-MS, LC-MS/MS, but not (yet) interlaboratory validated
- No info on carry-over, traces of scopolamine found in eggs, no further data on residues

- Introduction
- EFSA opinions and EU legislation
- PA in food: the Afghanistan drama
- PA in feed: the ragwort issue
- EU FP7 project CONffIDENCE
- Summary and conclusions

Hepatic veno-occlusive disease in history

- "Bread poisoning" in South Africa in 1920
- "Camel belly" in Uzbekistan, 1931 and 1945
- "Gulran disease" in Afghanistan, 1974 and 1999
- "Gulran disease" was attributed to consumption of bread, made from wheat contaminated with <u>charmac</u>

Charmac (Heliotropium sp.) contains pyrrolizidine alkaloids (PA), primarily <u>heliotrine</u>

Gulran district

- Approx. 150 km², approx. 110.000 inhabitants
- Remote villages, undulating hills, scanty vegetation, serving as pasture lands
- Inhabitants mostly wheat farmers who may keep sheep and goats
- Diet consists mainly of wheat bread, occasionally meat

RIKILT

ENINGEN

Outbreak of liver disease in Hirat district

- More than 270 people affected
- Approx. 50 people died
- WHO alarmed, and RIVM contracted to investigate the cause of the disease
- Hypothesis: PA poisoning
- Samples sent to RIVM
- Methodology: LC-MS/MS

riym

RIKILT

Suspect: local weed (charmac)

Investigated materials	
Weed	Flour
Qurut	Milk

11/11/2010

Not all samples well-packed

Not all samples well-packed

12

14

- Introduction
- EFSA opinions and EU legislation
- PA in food: the Afghanistan drama
- PA in feed: the ragwort issue
- EU FP7 project CONffIDENCE
- Summary and conclusions

<section-header>

Background

- Senecio jacobeae: PA containing weed, occurring as impurities in hay
- Other possible contaminants:
  S.vulgaris, S. inaequidens
- Consumption by dairy cattle could lead to PA into milk
- Very limited data exist about carry-over — experiment

RIKILT

GENINGEN

18

Results: risk assessment (RIVM)

- Human intake limit: 30 ng/day
- Daily milk consumption: 1 I
- Allowed milk concentration: 0.03 ng/ml
- Jacoline → milk transfer factor: 0.0021
- Allowed jacoline intake of cow: 14.3 µg
- Jacoline concentration in weed: 21.8 μg/g
- Allowed daily weed intake of cow: 0.66 g/day
- Assumptions:
  - ridelline intake limit applies to jacoline as well
  - jacoline is stable upon pasteurisation

RIKILT

Further investigations

- Second carry-over study to confirm findings
- Better insight in mass balance needed
- Production of several dairy products planned
- Distribution and stability of PA in dairy products
- Analysis of commercial milk products planned
- Surveys of animal feeds recommended

- Introduction
- EFSA opinions and EU legislation
- PA in food: the Afghanistan drama
- PA in feed: the ragwort issue
- EU FP7 project CONffIDENCE
- Summary and conclusions

- Introduction
- EFSA opinions and EU legislation
- PA in food: the Afghanistan drama
- PA in feed: the ragwort issue
- EU FP7 project CONffIDENCE
- Summary and conclusions

ONSTRUCTION

Summary and conclusions

- Many alkaloids exist, particularly in plants
- Alkaloid poisonings: recurring events
- EFSA opinions: limits better set for toxins; methods of analysis to be validated; RMs to be developed; data on carry-over to animal products scarce
- Small amounts of PA in feed could lead to unacceptable amounts in milk; needs confirmation
- CONffIDENCE: a project contributing to the development of rapid tests for alkaloids

Alkaloids in food and feed: an "*emerging risk*"

With thanks to Ron Hoogenboom, Patrick Mulder, Gerrit Remmelink, Ronald Schothorst, Marco Zeilmaker and .... the audience

